

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไป กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา เจตนาแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นการประเมินผลระหว่างการเรียนรู้ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินผลการศึกษา จากการประเมินผลการศึกษาแบบดั้งเดิม (Tradition Assessment) โดยใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียวมาเป็นจัดการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) พร้อม ๆ กับยังคงมีการประเมินผลแบบดั้งเดิมอยู่ด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549 : ๗)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องกำหนดกรอบแนวคิด หลักสูตร จุดหมาย และโครงสร้างที่สำคัญนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งเขาเหล่านั้นจะนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ฉะนั้นจึงต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาระดับนี้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานและประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถที่จะช่วยตนเอง และทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1)

การวัดและประเมินผล เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวัง ระบบและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน ที่เที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้ จะช่วยนำกระบวนการเรียนเข้าสู่ทิศทางที่ถูกต้อง ตั้งแต่วัดผลประเมินผลครั้งแรก ช่วยในการวิจัยและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในขณะศึกษา และแสดงถึงประสิทธิผลของการเรียนรู้เมื่อผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ การเรียนรู้ภาษาไทยเป็นการเรียนรู้ที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ จำเป็นต้องใช้วิธีวัดผลและประเมินผลหลากหลายรูปแบบ ตลอดจนต้องใช้เครื่องมือและเกณฑ์ในการวัดผล ประเมินผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548 : 1)

นอกจากนี้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ต้องตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับตัดสินผลการเรียน ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผลการประเมินตรงตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548 : 2)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ทุกระดับ มีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประเมินในระดับชั้นเรียน ซึ่งเป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินที่หลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเอง หรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน นอกจากนี้ การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3) นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการวัดและประเมินผลที่ผู้สอนต้องทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายวิชาตามตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ได้ผลการประเมินตามความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพร้อมกับการจัด

การเรียนการสอน ได้แก่ การสังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ซึ่งผู้สอนต้องนำนวัตกรรมการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การประเมินสภาพจริง การประเมิน การปฏิบัติงาน การประเมิน จากโครงการและการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ไปใช้ในการประเมินผล การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการใช้แบบทดสอบแบบต่างๆ และต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างปี/ภาค มากกว่า การประเมินปลายปี/ภาค (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548 : 11)

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนา ผู้เรียนอย่างแท้จริง สามารถประเมินความสามารถ ทักษะความคิดเชิงระบบ ความคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณขั้นสูงที่ซับซ้อนตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ นอกจากนี้วิธีการประเมินผลดังกล่าวเป็นการประเมินเชิงบวก เพื่อค้นหาความสามารถจุดเด่นและ ความก้าวหน้าของผู้เรียนรวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนในจุดที่ต้องการพัฒนาให้สูงขึ้นเต็ม ศักยภาพ ได้มีผู้ให้ความหมาย หรือนิยามของคำว่า “การประเมินผลตามสภาพจริง” จากนัก การศึกษาหลายท่าน เช่น ส.วาสนา ประवालพุกษ์ (2539) วิกกินส์ (Wiggins, 1989 : 711-712) ซึ่งทรงศรี ตุ่นทอง. (2545 : 2-3) ได้สรุปไว้ดังนี้

ประการที่ 1 การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ใน วิชาต่าง ๆ ไปแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะความคิดที่ซับซ้อน (Complex Thinking) มากกว่าที่จะใช้ ความสามารถขั้นต้นหรือความสามารถย่อย ๆ หรืออาจเรียกว่าเป็นการประเมินที่เน้นการใช้ทักษะ ความรู้ความคิดระดับสูง

ประการที่ 2 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการปฏิบัติภาระงาน (Task) ที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อนักเรียน

ประการที่ 3 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการปฏิบัติภาระงานที่มี วิธีการปฏิบัติที่หลากหลาย

ประการที่ 4 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นปฏิบัติภาระงานที่ สอดคล้องกับโลกของความเป็นจริง เช่นการทำงานเป็นกลุ่ม มีความยืดหยุ่นเรื่องเวลา และมุ่ง ประเมินในสิ่งที่นักเรียนทำได้หรือสิ่งที่ควรรู้

ประการที่ 5 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการพัฒนาทั้งด้าน ความคิด เจตคติ และการกระทำไปพร้อม ๆ กัน

ประการที่ 6 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการเปิดโอกาสให้ นักเรียนเลือกปฏิบัติภาระงานตามความถนัด ความสนใจและส่งเสริมให้นักเรียนประเมินตนเอง และสะท้อนตนเอง (Self-reflection) ในการปฏิบัติงานนั้น

ประการที่ 7 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ส่งเสริมการพัฒนานิสัยของนักเรียนให้มีความพากเพียรในการเรียนรู้ เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประการที่ 8 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูในฐานะผู้ประเมินกับนักเรียนในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน

ประการที่ 9 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

ประการที่ 10 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จะเห็นได้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่สามารถประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนได้ดีที่สุด เพราะเป็นการประเมินความรู้ความสามารถตามความเป็นจริงตามธรรมชาติ ตรงกับการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับ ซึ่งจะทำให้เราทราบถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริงที่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่เราต้องการให้นักเรียนมีพฤติกรรมนั้น

จากการติดตามประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 28) พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลของครู ยังเน้นการทดสอบเนื้อหาทางวิชาการเช่นเดิม แม้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้และวิธีการประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรจะเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่ครูยังเน้นการทดสอบการทดสอบความสามารถของนักเรียนด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบและการสอบข้อเขียนเป็นหลัก ในส่วนของปัญหาด้านการวัดและประเมินผลที่พบมากที่สุด ได้แก่ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แนวทางการวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน ครูแต่ละกลุ่มสาระไม่มีความรู้ และทักษะในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล ครูไม่มีเครื่องมือและแบบวัด/ประเมินที่ได้มาตรฐานครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องกับข้อสรุปของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จากการประเมินเพื่อยืนยันสถานภาพของสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2547 สำหรับรับการประเมินจากภายนอก เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนพบว่า ครูนิยมใช้วิธีการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบเขียนแสดงวิธีหาคำตอบ และแบบเติมคำตอบเป็นส่วนใหญ่ ผลการประเมินในประเด็นที่สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ หลากหลายเน้นการฝึกปฏิบัติจริง เน้นให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และมีการประเมินผลตามสภาพจริง ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือต่ำกว่า ร้อยละ 75 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 11)

นอกจากนี้ จากการวิจัยและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2546 ก., 2546 ข., 2548 ก., 2548 ข.; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2547; สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล. 2548 ;

สุวิมล ว่องวาณิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย. 2547) ผลการศึกษาดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการ รวมทั้งการที่สถานศึกษาส่วนใหญ่ กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ จากปรากฏการณ์ที่ผ่านมามีครูส่วนใหญ่แยกการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลออกจากกัน ถึงแม้ว่าจะมีการนำ การประเมินผลตามสภาพจริงมาใช้แต่พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์มีความเข้าใจการประเมินตามสภาพจริงในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือความคลุมเครือไม่ชัดเจนในการประเมินตามสภาพจริง (ประสงค์ สกุลซึ่ง. 2544 : 117) ทำให้การประเมินผลที่ผ่าน มาไม่สามารถประเมินความสามารถของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมและไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้อย่างเต็มที่

จากความสำคัญและปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งได้บรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนจะต้องทำหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนเอง และได้มีการทดลองใช้นำร่องไปในโรงเรียนแกนนำหลายโรงเรียนในปีการศึกษา 2552 โดยปีการศึกษา 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ใช้ครบทุกโรงเรียนทั่วประเทศ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตามแนวการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนมากมีผลการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำ โดยเฉพาะผลการสอบระดับชาติที่ผ่านมาคือปีการศึกษา 2548 – 2551 คิดเป็นร้อยละ 43.7 37.12 และ 43.27 ตามลำดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2552 : 48) หากเรามีการประเมินผล ที่ควบคู่ไปกับการปฏิบัติของนักเรียน ตามสภาพที่แท้จริง ผลการเรียนและความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนน่าจะมีการพัฒนามากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพภาพ สามารถวัดได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรมีลักษณะอย่างไร

2. รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง อิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. เพื่อศึกษาคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง อิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง อิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

1.1 ร่างรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประเมิน รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง ได้ยึดวิธีการประเมินเชิงธรรมชาติและการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทย และการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อกร่างรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ปรับปรุงรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง อิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ในด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.2.2 ระดับปริญญาตรีขึ้นไปและเป็นศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2.3 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และเป็นครู ตำแหน่ง วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไม่น้อยกว่า 3 ปี

ประเด็นที่ศึกษา ในขั้นตอนนี้คือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที และ วรรณคดีลำนำ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งดำเนินการดังนี้

2.1 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง อิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน มีคุณสมบัติดังนี้

2.1.1 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

2.1.2 เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยและประเมินผล

2.1.3 เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษา

ประเด็นที่พิจารณา คือ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 การประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 นำรูปแบบฯ ไปทดลองใช้ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 25 คน

ประเด็นที่ประเมิน ได้แก่ความถูกต้องของผลการประเมิน และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอนโดยพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้เรียน ความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม การทดสอบ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ (Standard) หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้เรียนที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญหาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

รูปแบบการประเมิน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เป้าหมายการประเมิน 2) กิจกรรมการประเมิน 3) วิธีการประเมิน/เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมิน 4) กำหนดผู้ประเมิน 5) การเก็บรวบรวมข้อมูล 6) การแปลผลการประเมิน

รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง วิธีการในการดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยสังเคราะห์มาจากแนวคิดในวิธีการประเมินเชิงธรรมชาติ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินตามสภาพจริง การพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คุณภาพของรูปแบบการประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของรูปแบบการประเมิน ตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ต่อไปนี้

1. คุณภาพของรูปแบบก่อนการทดลองใช้ พิจารณาจาก ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) หมายถึง รูปแบบการประเมิน ตามสภาพจริง อิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และแนวปฏิบัติในการประเมิน ตามสภาพจริง

1.2 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Feasibility) หมายถึง รูปแบบการประเมิน ตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีคุณภาพ

2. คุณภาพของรูปแบบหลังการทดลองใช้ พิจารณาจาก ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบตามความเห็นของครูผู้สอนหลังจากทดลองใช้รูปแบบการประเมินตาม สภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 ความถูกต้องครบถ้วนของรูปแบบ (Accuracy) หมายถึง รูปแบบการประเมิน ตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินเพื่อบอกระดับคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง กับสภาพความเป็นจริง และครอบคลุม ครบถ้วนตามขอบข่ายมาตรฐานการเรียนรู้

2.2 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility) หมายถึง รูปแบบการประเมิน ตามสภาพจริงอิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินเพื่อสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้สารสนเทศ ที่ได้จากการประเมิน

การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) หมายถึง การนำเทคนิควิธีการวิจัย เชิงปริมาณและ เทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาผสมผสานกันในการทำวิจัย เพื่อที่จะตอบคำถาม การวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะมีรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเพื่อเป็นแนวทางซึ่งจะช่วยให้การประเมินผลการเรียน ของนักเรียน เป็นไปอย่างมีระบบมากขึ้น

2. รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง อิงมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการประเมินให้มีความถูกต้อง เป็นรูปธรรม และน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY